

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREDI YA 12

XITSONGA: RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA (FAL)

PAPILA RA VUNHARHU (P3)

HUKURI 2019

TIMARAKA: 100

NKARHI: Tiawara ti $2\frac{1}{2}$

Papila leri ri na tipheji ta 6.

SWITSUNDZUXO NA VUXOKOXOKO

1. Papila leri ri avanyisiwile hi SWIYENGE SWINHARHU:

XIYENGE XA A: Xitsalwana	(50)
XIYENGE XA B: Xitshuriwa xa xitsalwambiko xo leha	(30)
XIYENGE XA C: Xitshuriwa xa xitsalwambiko xo koma	(20)
2. Hlamula xivutiso XIN'WE eka xiyenge XIN'WANA na XIN'WANA.
3. Tsala hi ririmi leri u kamberiwaka hi rona.
4. Sungula xiyenge XIN'WANA na XIN'WANA eka pheji YINTSHWA.
5. U fanele u kunguhata (Xik.: U tirhisa mepe wa miehleketo/dayagiramu/chati ya nkhlukelano/marito ya nkoka), hlela no hlayisisa ntirho. Nkunguhato wu fanele wu vonaka EMAHLWENI ka xitshuriwa xin'wana na xin'wana.
6. Minkunguhato hinkwayo yi fanele yi kombisiwa. U tsundzuxiwa ku endla nkhwati wo hingakanya eka minkunguhato hinkwayo.
7. U tsundzuxiwa ku tirhisa minkarhi hi ndlela leyi landzelaka:

XIYENGE XA A: Timinete ta 80
XIYENGE XA B: Timinete ta 40
XIYENGE XA C: Timinete ta 30
8. Nombora tinhlamulo hilaha swivutiso swi nomboriweke hakona eka papila leri.
9. Tsala nhlokomhaka leyi faneleke eka nhlamulo YIN'WANA na YIN'WANA.
10. Nhlokomhaka YI NGA tekeriwi enhlokweni loko ku hlayiwa ntsengo wa marito.
11. Tsala swi basa no vonaka.

XIYENGE XA A: XITSALWANA**XIVUTISO XA 1****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwana hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwana xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 250–300 wa marito.

- 1.1 Nhlawulo wa 2019 emugangeni wa ka hina. [50]
- 1.2 Swiphiko leswi vangiwaka hi gezi ro timatimiwa laha tikweni ra hina. [50]
- 1.3 Vukungundzwana byi kokela nhluvuko endzhaku laha tikweni. [50]
- 1.4 Thelevhixini i ya nkoka eka vutomi bya namuntlha. Kanela mhaka leyi. [50]
- 1.5 Vubihi na vunene bya swihangalasangabulu eka vutomi bya vantshwa. [50]
- 1.6 Hlawula xifaniso XIN'WE eka leswi nga laha hansi kutani u tsala xitsalwana hi xona. Xitsalwana xin'wana na xin'wana xi fanele ku va na nhlokomhaka leyi faneleke.

1.6.1

[Xi huma eka: www.google.com]

[50]

1.6.2

[Xi huma eka: www.google.com]

[50]

1.6.3

[Xi huma eka: www.google.com]

[50]

NTSENGO WA XIYENGE XA A: 50

XIYENGE XA B: XITSHURIWA XA XITSALWAMBIKO XO LEHA**XIVUTISO XA 2****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 120–150 wa marito.
- Sungula nhlamulo ya wena eka PHEJI YINTSHWA.

2.1 PAPILA RA MAFUNDZA

U vonile xinavetiso xa leswaku ku laveka mupfuni wa mininjhere eka masipala wa ka n'wina. Tsala papila ra xikombelo xa ntirho lowu.

[30]**2.2 MATIMU YA MUFI**

Un'wana wa van'watipolitiki wa ndhawu ya ka n'wina u wile entirhweni kutani a lova. Tsala matimu ya yena lawa ya nga ta hlayeriwa lava nga ta va enkosini.

[30]**2.3 NHLUTO WA FILIMI**

Tsala nhluto wa filimi leyi u nga tshama u yi vona. Nyika swibumabumelo swa nkoka na ku tivisa vaamukeri leswaku filimi leyi yi fanele ku voniwa hi vanhu hinkwavo.

[30]**2.4 N'WANGULANO**

Tsala n'wangulano exikarhi ka muntshwa na mukhalabya/mukhegula lava vulavulaka hi nthyakiso wa mbangu.

[30]**NTSENGO WA XIYENGE XA B: 30**

XIYENGE XA C: XITSHURIWA XA XITSALWAMBIKO XO KOMA**XIVUTISO XA 3****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 80–100 wa marito. (U nga tluli pheji yin'we yo hlamulela eka yona.)
- Sungula nhlamulo ya wena eka PHEJI YINTSHWA.

3.1 KHADI RA XIRHAMBO

U amukeriwile eka yin'wana ya tiyunivhesiti ta le ntsungeni wa malwandle kutani vatswari va wena va ku endlela xinkhubyana xo lelana na maxaka na vanghana. Tsala khadi ra xirhambo xa kona.

[20]**3.2 DAYARI**

A wu endzerile hahani wa wena eka mavhiki lama nga hundza. Tsala dayari ya wena ya masiku mambirhi u kombisa migingiriko leyi u yi endleke ku ya hi minkarhi yo hambanahambana.

[20]**3.3 SWILERISO**

Tsala swileriso leswi faneleke ku landzeleriwa hi vaxavi esupamakete yo karhi.

[20]

NTSENGO WA XIYENGE XA C: 20
NTSENGO WA TIMARAKA: 100